

Modelkantoor van UWV nam het niet nauw met regels

Bij uitkeringsinstantie UWV duurt de ellende maar voort. De vestiging in Heerlen leek bijna wonderen te kunnen verrichten, maar is nu onderwerp van onderzoek. Er werden opvallend vaak mensen arbeidsongeschikt verklaard.

John van den Oetelaar
Julia Bokdam

Wageningen

Wie denkt alle problemen bij het UWV inmiddels wel te kennen, heeft het mis. Weer blijkt de uitkeringsinstantie een misstap te hebben begaan. Nu trekt de beroepsvereniging van UWV-artsen, de Novag, aan de bel over onrechtmatig verstrekte uitkeringen en keuringen op afstand.

Met dat laatste kreeg Mariëtta Biemans (60) uit Venhorst te maken. Ze werkte in het voorjaar van 2020 in woonzorgcentrum De Watersteeg in Veghel toen corona uitbrak. Er waren dagen dat ze op het werk kwam en er 's nachts vijf bewoners waren overleden. Ook Biemans raakte besmet en werd erg ziek.

Ze vroeg in 2023 een WIA-uitkering aan en verwachtte een gesprek in Den Bosch of Eindhoven, maar kreeg een uitnodiging uit... Heerlen. „Ik dacht nog: dat is wel heel ver weg, hoe ga ik dat doen?“, vertelt ze. ‘Heerlen’ belde om uit te leggen dat ze dossiers overnamen van andere vestigingen en dat Biemans niet hoefde langs te komen. Alles ging gewoon telefonisch.

Paradepaardje

Heerlen was tot voor kort het paradepaardje van het UWV. Het kantoor nam meer dan duizend dossiers over van kantoren uit het hele land die klem zaten. In 2023 en 2024 zat de versnelling er in Heerlen helemaal goed in. Er waren artsen die door het overwerk zo veel verdienden dat ze zelfs de balkenendenorm dreigden te overschrijden, zo blijkt uit stukken in handen van deze krant en *EenVandaag*. Dat was in 2024 233.000 euro.

Ze draaiden twee tot drie keer zo veel productie als in normale omstandigheden. Deels door gesprekken telefonisch te doen, of door alleen op basis van een dossier een beslissing te nemen. „Onwenselijk en zelfs onwettelijk“, zegt Wim van Pelt, voorzitter van de Novag (Nieuwe Orde van Verzekeringsartsen Arbeid & Gezondheid).

Van Pelt vindt het belangrijk om te benadrukken dat de meeste verzekeringsartsen hun werk zorgvuldig doen en zich houden aan de

Reactie UWV

‘Beoordeling soms telefonisch, ook vanuit buitenland’

Het UWV laat weten ‘dat er met man en macht is gewerkt om de wachttijden te verkorten’. De signalen van onrechtmatig verstrekte uitkeringen zegt de instantie niet te kennen. Wel meldt het UWV dat er een onderzoek is gestart ‘naar een klein aantal dossiers’, waarvan de bevindingen nog niet zijn bekend.

Het UWV geeft toe dat telefonische beoordelingen vanaf afstand deels vanuit het buitenland kunnen worden gedaan. ‘We doen dit soms in plaats van een reguliere fysieke beoordeling, als een verzekeringsarts op basis van zorgvuldig dossieronderzoek heeft vastgesteld dat dit telefonisch kan.’

richtlijnen, maar door een aantal worden de regels opgerekt en overschreden. „Zo’n hoge productie is onlogisch. Dat heeft te maken met het kort door de bocht beoordelen.”

Verzekeringsartsen van kantoor Heerlen sprongen onder andere bij voor kantoor Den Bosch. Dat kampte al met achterstanden, maar door een hardnekkig conflict met het management ontstond daar een leegloop onder verzekeringsartsen.

Bij de ‘methode-Heerlen’ werden steeds meer vraagtekens gezet. Collega-verzekeringsartsen en medewerkers van de interne be-

Ik dacht nog: dat is wel heel ver weg, hoe ga ik dat doen?

– Mariëtta Biemans werkte in Veghel, maar kreeg een oproep van het UWV-kantoor in Heerlen

zwaarafdeling zagen dat er wel erg veel mensen volledig arbeidsongeschikt werden verklaard, om twijfelachtige redenen.

Ook juridisch zou er een en ander mis zijn. Keuringen waarbij fysiek onderzoek nodig was, werden afgehandeld met een telefoontje, soms hoofdzakelijk door medisch verpleegkundigen die hier niet voor waren bevoegd, blijkt uit gesprekken die deze krant voerde met betrokkenen.

Op aandringen van de Novag stelde het UWV een intern onderzoek in. Dat is nog niet afgerond, maar volgens een ingewijde zijn er in elk geval ‘een fors aantal onvolkomenheden gevonden’.

Op kantoor Den Bosch is ondertussen de ene na de andere noodgreep toegepast om beoordelingen te blijven verrichten. Volgens een goed ingevoerde bron is er nog maar één geregistreerde verzekeringsarts voor de WIA, plus een handjevol artsen in opleiding. Met externe verzekeringsartsen worden gaten in de roosters gedicht.

Caribisch gebied

Een van de ingehuurd artsen werkt vanuit het Caribisch gebied. Een tijdlang werden uitkeringen verstrekt vanuit Portugal. Cliënten worden daarbij nooit gezien.

Het groeit het UWV inmiddels volledig boven het hoofd en dat geeft de instantie zelf ook toe. De instroom van het aantal WIA-aanvragen stijgt de laatste jaren, wat de achterstanden doet oplopen. Het tekort aan verzekeringsartsen is nijpend en de gemiddelde leeftijd is hoog; velen gaan met pensioen. Daar had het UWV meer op moeten anticiperen, klagen verzekeringsartsen zelf.

Meer artsen opleiden lijkt de oplossing, maar ook bij het eigen UWV-opleidingsinstituut is het code rood. De opleiding is door de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) onder verscherpt toezicht geplaatst. Artsen in opleiding spreken volgens Van Pelt van een onveilige leeromgeving op een aantal kantoren, onder andere vanwege hoge werkdruk en gebrek aan begeleiding. Hij spreekt van een ‘rampscenario als het UWV de erkenning verliest’. De Novag pleit onder andere voor een onafhankelijke medische dienst, die losstaat van het UWV.

Na bezwaar van haar werkgever volgde voor Mariëtta Biemans een herziening, die gepaard ging met een fysieke afspraak. Het oordeel ‘volledig arbeidsongeschikt’ bleef staan. Al oordeelde deze arts dat er ook in de toekomst geen herstel mogelijk is. „Het is dubbel“, zegt Biemans. „Ik zou liever willen dat ik beter werd en kon werken.”